A hirlapbélyeg használatát a bratislavai posta- és távirdaigazgatóság 22589/III. a.—1929. sz. rendeletével engedélyezte.

III. évfolyam. Búcs, 1931. december 12. szám.

REFORMÁTUS SION

GYAKORLATI FOLYÓIRAT

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre 50 korona.
Megjelenik havonként.

Felelős szerkesztő
és kiadótulajdonos:
SOÓS KÁROLY

Szerkesztőség
és kiadóhivatal Búcs ž. Nitra.
Hirdetéseket GONDOS VILMOS
könyvnyomdája, papirkereskedése
fogad el, Párkány.

Munkatársak: PARAIS ÁRPÁD, VÁGÓ EDE, ZAJDÓ LÁSZLÓ, ZSEMLYE LAJOS.

TARTALOM:

A ref. lelkipásztor tudományos továbbképzése. (Zsemlye Lajos.)
A Reformáció és a mai kor. (Tóthkárolyi Lajos.)
Esti óránk: Megszületett-e a mienk? (Studens.)
Egyházi beszédek:
A világválság és a Jelenések könyve. (Miskolczy Endre.)
Közel az Úr. (Nyitray Dezső.)
Ma teljesedett be az Irás. (sc.)
Isten atyai szeretete. (Gencsy Béla.)
Ne féljetek. (sc.)
Hirek.
[illegible]készítői üzenetek.

Fiv-443

Nyomatott GONDOS VILMOS könyvnyomdájában. Párkány.

SOÓS KÁROLY
búcsi ref. lelkész
munkái:

Egyházi Beszédek.
15 ünnepi és alkalmi beszéd. Ára 10. Kč.

Krisztus a mi életünk.*
Közönséges egyházi beszédek. Néhány példány.

Isten és a haza mindenünk.
(Elfogyott.)

Bizzatok az Istenben.
Imádságok. (Elfogyott.)

Jöjjön el a Te országod. Most jelent meg. Ára 40 Kč. Megrendelhető: Gondos Vilmos könyvkiadónál, Párkányban.

*) A komáromi egyházmegye könyvtárnokánál, Galambos Zoltán komáromi lelkésznél kapható.

Apai emlékül az év gyönyörűségének, Viola leányomnak!
Komárom, 1931. December 9.
Pöthkárolyi Lajos h.

A hírlapbélyeg használatát a bratislavai posta- és távirdaigazgatóság 22589/III. a.—1929. sz. rendeletével engedélyezte.

III. évfolyam. Búcs, 1931. december 12. szám.

REFORMÁTUS SION

GYAKORLATI FOLYÓIRAT

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre 50 korona
Megjelenik havonként.

Felelős szerkesztő
és kiadótulajdonos:
SOOS KÁROLY

Szerkesztőség
és kiadóhivatal Búcs ž. Nitra.

Hirdetéseket GONDOS VILMOS
könyvnyomdája, papirkereskedése
fogad el, Párkány.

Munkatársak: PARAIS ÁRPÁD, VÁGÓ EDE, ZAJDÓ LÁSZLÓ, ZSEMLYE LAJOS.

A ref. lelkipásztor tudományos tovább képzése.

Nem régen egy közéleti személyiség tanulmányt írt arról, hogy az elmúlt évtizedekben Csallóköz milyen nagy szerepet játszott népünk szellemi életében, a közélet számára milyen sok kiváló egyéniséget adott és termelt ki. Különösképen kiemelte azt, hogy ezek között milyen sok volt a lelkipásztor. A lelkipásztorok intenziv résztvételét a szellemi életben azzal indokolja, hogy a paróchiák csendje igen alkalmas volt az elmélyedésre és a tudományos buvárkodás végzésére.

Hogyha ezt a megállapitást alkalmazni akarjuk a mi mostani ref. egyházi életünkre, bizony fájó szivvel kell bevallanunk, ha ma már mi ref. lelkipásztorok a szellemi élet területén igen hátraszorultunk és igen kevés az, amit, mint eredményt fel tudunk mutatni. Egyetemes egyházunk komoly gondolkodásu lelkipásztorai érzik a helyzet tarthatatlanságát, és egyházi lapjaink hasábjain felvetik a komoly kérdést mit kellene tennünk tudományos továbbképzéseink biztositása érdekében. Mert azt bizony mindnyájunknak el kell ismerni, hogyha állandóan és rendszeresen nem képezzük szellemileg magunkat, akkor visszafejlődünk és a szellemi életünk szánalmas vegetálás lesz. A gyakorlati téren is csak úgy tudunk eredményesen dolgozni, ha megfelelő tudományos előképzettségünk van.

Nem lehet mindig adni, ha közben mi magunk is nem gyűjtünk. Szellemi életünk elhanyagolásának eredménye azután, hogy gyülekezetünk tagjai mindig kevesebbet kapnak tőlünk, igehirdetésünk is a különböző gyülekezeti tényked ésünk révén nem tudunk lelki hatásokat kiváltani, nem tudjuk a lelkeket megragadni, mert lelki és szellemi fejlődésünk megállt, elsekélyesedtünk.

Hogyha a huszadik század rendkivül éles szellemi harcaiban megakarunk állani, hogyha népünk irányitását és vezetését nem akarjuk kiengedni a kezünkből, akkor lelki életünk állandó mélyitése mellett a szellemi életünk fejlesztésére is nagy gondot kell forditanunk. Ezen a ponton felemlitjük azt, hogy e tekintetben mennyivel előnyösebb helyzetben vannak a külföldi ref. lelkipásztor testvéreink, kiknek egy rendkivül gazdag és sok oldalu theologiai irodalom áll a rendelkezésükre. Hogyha pl. egy holland vagy német lelkipásztor könyvtárát megnézzük, azt látjuk, hogy a tudományos theol. művek mellett egy egész sereg kommentár és bibliai segédkönyv található ott. Igy azután az ő szellemi életük is sokkalta mélyebb a mienkénél. Mi magyar református lelkipásztorok fájdalmasan érezzük a hiányát a tudományos theol. irodalomnak. Ez az oka azután, hogy noha a Kontinens számra nézve legnagyobb lélekszámu református egyháza voltunk, egészen a legutóbbi időkig a világkálvinizmus szellemi életében egyáltalán semmi szerepet se játszottunk.

Végtelenül fontos, hogy szellemi életünk harcai közt mégis megállapithassuk, hogy a legszükségesebb theol. műveket feltétlenül beszerezzük. Könyvek nélkül szellemi életet élni teljes lehetetlenség. Ha nem is szószerint helytálló, de igen sok igazság van ebben a tételben, hogy: „mutasd meg a könyvtáradat és én megmondom, hogy ki vagy!“ Hogyha benézünk sok lelkipásztorunk dolgozó szobájába, néhány tucat prédikációs kötet képezi az egész „könyvtárt.“ Még a legtöbbször ezek is a mult századból valók! Lehet-e igy szellemi életet élni?

Megújhódó egyházi életünk szükségessé teszi, hogy a jövőben szellemi továbbképzésünkre is nagyobb sulyt helyezzünk. A hitetlenség legkülömbözőbb irányzataival harcolni akaró ref. egyháznak alaposan képzett lelkipásztorokra van szüksége. Örvendetes jelenség, hogy mind mélyebbé váló erdélyi és magyarországi ref. egyházi élet az ujabb időben irodalmi téren is igen értékes dolgokat alkotott. Hogyha nálunk megállt a szellemi élet fejlődése, szerezzük be ezeket a theol. műveket. De mivel a mai rendkivül nyomasztó gazdasági viszonyok közt, minden új, magyar nyelvű ref. theol. művet megszerezni nem mindenki képes, segitsünk magunkon úgy, hogy vidékenként alakitsuk meg a lelkipásztorok baráti körét és járassuk együtt az egyházi lapjainkat (hiszen olyan sok jó és nivós

egyházi lapunk van!) néhány koronányi hozzájárulás útján hetenként az összes magyarnyelvű ref. egyházi lapokat olvashatnánk és úgy módunk lenne a különböző szellemi mozgalmainkat és irányainkat megismerni. Az egyházmegyei könyvtárak számára meg kellene szerezni az összes legújabban megjelent tudományos theol. műveket s azokat mindenki számára hozzáférhetővé tenni. Azután a lelkipásztorok baráti körének tagjai kölcsönösen használhatnák egymás könyveit, ezzel a szellemi életük látóköre lényegesen kiszélesedne s az egyházi munkáikban is rögtön éreztetné áldásos hatását.

Ref. egyházunk élete forduló ponthoz jutott, Isten új korszakot kezd. Az új idők követeléssel állanak velünk szemben elő. Modern korunk minden ref lelkipásztortól két dolgot követel: elsősorban öntudatos, személyes hitet, azután alapos felkészültséget.

Zsemlye Lajos.

A reformáció és a mai kor.

Irta és a komáromi református templomban 1931. évi október hó 31-ik napján megtartott refermációi emlékünnepen felolvasta:

Tóthkárolyi Lajos
ny. törvényszéki biró, egyházkerületi tanácsbiró.

A reformáció diadalának szentelünk emlékünnepet minden év októberé 31-ik napján mi, akik a lelki felvilágosodottságnak a protestántizmus által évszázadokkal ezelőtt fellobbantott fényével szivünkben imádjuk és magasztaljuk a világegyetem alkotóját, Istent.

Október végén, amidőn madárdalától már nem visszhangos sem liget, sem róna; október végén, amikor szinváltozatokban pompázó falevelek hulldogálásával emlékeztet bennünket az enyészetre az ősz: október végén hangzott szerte az elmulás méla bús gondolatát új élet reményességével felcserélő az a nagy igazság, hogy a megtévelyedett ember nem itt a földi életben és nem a vele egyformán gyarló embertársaitól kaphatja meg bűneink bocsánatát: hanem majd a halál után következő tulvilági életben attól, aki az embert a saját képére és hasonlatosságára teremtette.

Megtiszteltetésként éreztem, hogy komáromi református keresztyén anyaszentegyházunk figyelme felém fordult és tőlem kért erre a lélekemelő ünnepségre vallásosságunk épületének erősbítéséhez pillért. Vállalkoztam a kivánt egyházépitő munka végzésére, ámbár tudatában vagyok annak, hogy megközelitőleg sem birok ezzel a felolvasásommal akkora viharálló oszlopot emelni egyetemes egyházi épületünk alá, amilyen örök erősségűt az Anyaszentegyházunkhoz ragaszkodó lelkem szeretne állitani és amilyen sziklaszilárdat vallásos érzelmeimből szivemben régóta megalkottam.

Reformáció! A mi magyar füleinknek idegen szó ez, ámde ismerjük ennek a szónak jelentőségét és tudjuk, hogy hitjavitás a helyesen értelmezése magyarul.

Négyszáz esztendőnél több, hogy a közönyösségből váratlanul erjedésbe csapott át a legműveltebb európai országokban az emberiség lelkiismerete. Megunta a pórázon vezetéstől alig különbözött bánásmódokat. Eleinte megmagyarázhatatlannak tetsző lelki folyamat melegsége serkentett néhány bátorságos férfiút arra, hogy az emberi lelkeket szoritó béklyókat nyiltan szét kell törni és a hagyományoktól begyomosodott emberszivekbe a jézusi tanitások ékes virágait őseredeti tisztaságukban kell visszaplántálni.

Ennek a lelki erjedésnek lett áldásos következménye Luther Márton rettenthetetlen magatartása 95 tételének a wittenbergi vártemplomon történt kifüggesztése után; amely hatalmas gátat vetett a lelkeken korlátlanul végbevitt uralkodás terjedésének. Ez a lelki erjedés tette Kálvin Jánost is hitében megingathatatlanná, erősakaratú és önzetlenjellemű reformátorrá. Ez a lelkierjedés lett a romlott hitélet tisztulásának megindítója; ez változtatta meg a szükségtelen ceremóniákat; ez az erjedés volt megszüntetője a léleksenyvesztő titokzatosságnak.

Nem egyesek, hanem ezrek rázták le hamar magukról a lelkirabság bilincseit. Szabadság szellőjétől lengetett zászlóik alá nemsokára milliók és milliók sorakoztak.

Az emlitett két legkimagaslóbb reformátoron kivül még kiváltképpen Zwingli Ulrik, Melanchlon Fülöp, Husz János és Méliusz Juhász Péter hirdették azzal a megfékezhetetlen bátorsággal az Úr Jézus Krisztus tanitásait [illegible] érintetlen tisztaságukban, amellyel ama tüzesnyelvektől megihletett első apostolok hirdették hajdan. Ezek a nagynevű reformátorok gyújtó szikrákként szórták széjjel a világba lélekmentő szavaikat. Azok a szikrák mindenütt lángralobbantották az elalélt lelkeket és uj egek nyiltak meg az újonnan látó szemek előtt.

Nemcsak a hitéletben, hanem a tudományok és képzőművészetek tágas mezein is szárbazökkeni kezdett sok-sok szunnyadó csira. A természettudományok, az irodalom, a festészet, a szobrászat, a zene, általában a tudományok és művészetek terén az addigiaknál diszesebb virágok nyiladoztak és és érettebb gyümölcsök táplálták emberibbé az emberiséget.

Kegyeletünk adóját le kell rónunk minden reformációi évfordulón azok iránt a reformátorok iránt, akiknek köszönhetjük mi magyar református keresztyének is, hogy édes anyanyelvünkön zenghetjük templomi énekeinket és száll, száll az örökkévalóság Urához minden fohászkodásunk.

Tudjuk mindnyájan, akik ma itt ebben a történelmi idők zivataraitól sokszor megverdesett templomunkban ünnepelni egybegyültünk, hogy őseinknek miért volt szükségük a reformációra. Igen jól tudjuk, hogy miért szenvedett és pusztult el annyi sok magyar református lelkipásztor és tanitó gályarabságban. Azt azonban aligha tudja mindenki, hogy a mai korszak miért parancsol rá bennünket új reformáció befogadására.

Elháritom magamról azt a feltételezést, mintha egyetemes Anyaszentegyházunk belső alkotmányának, avagy lelkiségbeli szerkezetének megváltoztatására gondolnék.

Új reformáció! Mi az? Mi szükség arra? Hiszen mi református keresztyének vagyunk. Évszázadok óta reformátusok voltak már az elődeink is. Miért legyünk tehát — új reformátusok? ·

Felvetettem a reformációval kapcsolatosan az új reformáció gondolatát: ime kötelességszerüleg igyekezem megnyugtatni az ősi hitüket féllő és tiszta hit üditő vizére szomjuhozó hittestvéreimet.

Erre vonatkozó okfejtéseimet a LXXIX-ik zsoltár szavaival kezdem:

„Öröködbe, Uram, pogányok jöttek
És szent templomodat megfertőztették!
Jeruzsálem városát elrontották
És széjjel nagy kőrakásokra hányták."

A civilizált népek közé manapság szintén pogányok jöttek! Hát nem pogányok azok, akik a régi templomokból számüzték nemcsak Jézust, hanem az egy örök Istent is? Hát nem pogányok azok, akik romlatlan gyermekek és nemesérzelmü ifjak lelkivilágát istengyalázó, istentagadó eszmékkel posványositják meg? Hát nem rombolják le a jóerkölcs templomait azok, akik a házasság intézményét lomtárba helyezik, a szülőket gyermekeik felnevelésétől megfosztják és a szülők szerető gondoskodása helyett a szeretetnélküli tömegnevelést vezetik be társadalmukba?

Kérdezem: az örökkönörökké élő Istenbe vetett hit nélkül ember maradhat-e az ember?

Állitom és hirdetem utolsó lehelletemig, hogy nem és nem! Mert az olyan ember, aki öntudatos ésszel biró lény létére Istent megtagadja, előttem az állatnál állatabbá válik.

Lelkünkben Isten a középponti erő! Az, aki akár a testi élvezetek hajszolása miatt, akár más okból elistentelenedik, okszerüleg odajut, hogy nála a hitnek ereje nem középponthoz futó irányban érezteti hatását, hanem mindazok a tulajdonságok, amelyeknek összessége teszi valóban emberré az embert, apró részeikre bomladoznak és nem birják őt az emberi szinvonal magasságában fentartani; minek következményeként emberi nevezetet bitorló teremtménnyé alacsonyodik. Hiába tetszeleg önmaga előtt azzal, hogy úgy magát mint gyermekét, megelégedetté fogja tenni a saját erkölcsi törvénye szerint való életmód. Önámitás ez, amely gyógyithatatlan lelki sebeket okoz majd neki.

Nincsen és nem lehet ott erkölcsös életrend, ahol a lelkek oltárairól nem ragyogtatják az Istenbe vetett bizodalomnak fénycsóváit!

Aki elvetemülten kisszaggatja gyermekeinek, felebarátainak szivéből a hit virágszálait: parlagon hagyott szántóföld sorsára juttatja őket, a végső életerejüket is ki fogják szivni a bűnök piócái. Igy pusztitja el könyörtelenül időnap előtt gyermekei szivéből az ébredező boldogságérzetekel; igy teszi élétuntakká és gyülölködőkké felebarátait.

Ezért kell az uj reformáció!

Azért kell, hogy miközénk ne férkőzhessék a sátánok vakondokszerű munkája. Azért kell az új reformáció, hogy a mai korhoz illő új módszerei által világitó tűzoszlopok keletkezzenek a nyomunkba lépő nemzedékek előtt, nehogy ismeretlen örvények nyeljék el őket az élet háborgó tengerén és nehogy a hamisan erkölcsnek minősitett lapályok ingoványain süppedjenek az örök kárhozatba.

A reformációnak ezen az évenként meg-megújuló szép ünnepén határozzuk el magunkban, hogy ilyen értelemben igenis hivei vagyunk az új reformációnak! Adjunk hálákat Istennek azért a végtelen kegyelméért, hogy ebben a mindennel elégedetlenkedő és nyugalmi helyzetbe jutni még nem tudó mai korszakban nekünk is adott olyan hithű lelkipásztorokat, akik megfélemlithetetlen hirdetői Jézus Krisztus Urunk örök üdvösségre vezérelő tanitásainak és akik apostoli lelkesedéssel ültetgetik a szivekbe a jézusi igék magvait s felemelt homlokkal állnak ellen az erkölcsi halál ördögeinek!

Küzdenünk, harcolnunk kell a hit biztos győzelmet szerző fegyverének

MEGJELENT!

Soós Károly:

„Jöjjön el a Te országod"

című egyházi beszédkötete. E mű Soós Károly legnagyobb munkája, mely egy egész esztendőre szóló vasárnapi, ünnepi és alkalmi beszédeket tartalmaz, a mai idők számára készült, lelkészeknek és preoráns tanítóknak nagy segítségül szolgál. 59 beszéd 340 oldalon. *Tartós, diszes vászonkötés.*

A megrendelők 40 Kč kedvezményes áron kapják.

A Gondos-nyomda költséget nem kimélt és fáradságot nem sajnálva törekedett arra, hogy e nagy munka kiállitása a Szloveszkói Magyar Református Egyháznak kedves meglepetésül szolgáljon.

Megrendelhető: Gondos könyvkiadónál, Párkány.

a szeretetnek, áldásfakasztó használásával nemcsak a tudatlanság, a babona és a valláserkölcsi alapokon nyugvó társadalmi rend megbontói ellen: hanem avégett is hogy közhasznú munkája, becsületes törekvése árán a szorgalmának méltó gyümölcseként tisztességes megélhetés, boldogulás legyen osztályrésze mindenkinek.

Eme célok megvalósításához azonban nem az istentagadás lélekgyilkoló szelleme vezethet el, hanem egyesegyedül az az irány, amelyet Jézus jelölt ki számukra. Megtanultuk tőle, hogy ő az út, az igazság és az élet.

Induljunk, menjünk az általa megmutatott úton!

Ha azon az úton fogunk haladni, akkor boldogító érzelmekkel fogjuk hinni és remélni hogy aki őbenne hisz, ha meghal is, él az.

Tegyünk fogadalmat arra, hogy jézusi hitünknek halálunkig védelmezői, soha meg nem hátráló vitézei maradunk!

A hitvalló reformátorok utódainak, a mai válságos időkben munkálkodó lelkipásztorainknak, a hitéletben legyünk önzetlenül támogatói!

Zengjen fel ajkainkról minél gyakrabban — különösen pedig ennek az évfordulónak elkövetkezendő napjain minden körülmények között! — a villámló ég zengéséhez hasonló erőteljességgel ez az énekünk:

„Tebenned biztunk eleitől fogva,
Uram! Téged tartottunk hajlékunknak."

Esti óránk.

Megszületett-e a mienk?

Luk. 2, 11. Született néktek ma a Megtartó.

Kedves Atyámfia! E négy szó elhangzása csodás körülmények között az Isten követének ajkáról történt. Jeletéktelen emberek voltak azok, akiknek tudomásul adta az angyal Isten szeretetének testbe öltözését. A pásztorok az igénytelenség hősei voltak akkor is, mint ma. Megbékültek a körülményekkel, vágyaik, álmaik az ő lehetőségeik szűk keretei közé illeszkedtek. És mégis úgy látta jónak a mennyei Atya, hogy az örömhirt először ezek a békés emberek hallják meg. Nem a nagyravágyók, az ambiciozus városiak, a tudákos falusiak, a Jehova cselekedetei felett vitázók voltak az evangélium első kézből való részesei; nem a próféták irásai, jövendöléseiben otthonos, azokat magyarázó irástudók tárták fel az anyai szív előtt az ő véréből fakadt életnek titkát, hanem azok, akikről a zajló élet csak ritkán vesz tudomást, akik ritkán jelennek meg a piacon, a pásztorok. Akik vigyáztak önfeledtan botorkáló, eledelkereső, szomjuhozó, érzéseiket a maguk módján megjelentő juhokra, akik odaadták az élet elevenségét, változó szineit, az otthon kényelmét áldozatul, csakhogy a természet könyvéből vegyék az élet ismeretét, a bárányok hűségéből, egymás lelke kitárulásából a jutalmat.

Azoknak megszületett a Megtartó, Akkor 1931 évvel ezelőtt elnyerték a megtartatást. Az a lenézett pásztorkodás megdicsőült a Mester kinyilatkozta-

tásában. Hiszen magát is pásztornak nevezte. A pásztorolást adta örökségül az Őt szerető tanitványnak, Simonnak, a Jóna fiának. Örök idők gondolkodásában a legfényesebb helyet biztositotta a Pásztoroknak, akik megkeresik az egy elveszett juhocskát, sőt akik életüket is adják az juhaikért Nagyon jól megértette a Mestert az apostoli kor, amely a gyülekezetek vezetőit pásztoroknak nevezte s az ő hivatásukat a rájuk bizott nyáj legeltetésében fejezte ki.

Kedves Pásztortársam, ugye milyen boldogok voltak azok a bethlehemi pásztorok, mikor angyal ajkáról halották az örvendetes hirt, hogy megszületett nékik a Megtartó. Hogyan, micsoda sietséggel készültek fel, készitették el ajándékaikat, azt amit az Istentől vettek, a kis bárányokat — a kegyes monda szerint — oda tették a jászolbölcsőben nyugvó Megtartó lábai elé. Azután hirdették, amit láttak, hallottak és mindenek csodálkoztak az ő beszédükön.

Azon a „boldog" ünnepen majd mi is erről az igéről elmélkedünk. Majd tovább adjuk az igét, hogy „néktek ma a Megtartó" született. Hogy akkor gyümölcsöző legyen a magvetés, szivek mélyére hatoló a szó, Isten előtt kedves a bizonyságtétel, előbb adjuk fel magunknak a kérdést: megszületett-e nekem, nekünk? Jelent-e megtartatást a Krisztus?

A vizbefuló ember, mikor a közmondásos szalmaszál után nyul, minden bizodalmát abba veti. Vajjon mi, az én Pásztortársam és én, meg a többiek, akiket a szép „tiszteletes" cimmel ajándékoztak meg az ősök élete és cselekedetei alapján, ma pedig a tekintélyhiányról panaszkodunk, vagy annak épségben maradására felettébb vigyázunk, átadtuk-e egészen a szivünket, az akaratunkat annak a közelgő Megtartónak? Hogy időszerű hasonlatot szóljak: amig a karácsonyi bizonyságtétel a hivek lelke megérzése szerint csak egy a szószéken elhelyezett hangszóróból származik és nem egy leadó állomás lesz a szónokló Pásztor, akinek a szive mélyéből a Krisztus szava szól, hangszinezését a megváltott lélek simeoni öröme adja meg, addig csak ünnep lesz a karácsony, amely elvész az utánna következő hétköznapok szürkeségében.

A világot teremtő Isten egy tökéletes utat mutatott akin járva megnyeri minden a boldogságot, az ő Fiát, a Krisztust. Hiszem, hogy minden hű Lélek-pásztor ezt az Utat akarja járni és Ezen vezetni övéit. Nincs más megoldása a Ma nagy nyomorának, csak Ő. Nincs másban gyógyulás, csak Ő, mert Ő az orvos. Adjuk oda magunkat Néki, tárjuk ki szivünket Előtte, hogy megszülethessen benne, hogy legyen Megtartónk. Karácsonyi örömöt csak Karácsony örömével megtelt szív hirdethet. Hiveinknek csak úgy hirdethetjük Megtartójukat, ha a magunkét megtaláltuk, — ha megszületett nekünk

Studens.

Fizessetek elő a Református Sion-ra!

Egyházi beszédek

A világválság és a Jelenések könyve.

Jel. XV. 1: „És halék nagy szózatot a templomból, mely azt mondja a hét angyalnak: menjetek és töltsétek ki a földre az Isten haragjának hét poharát."

Szomoruan érdekes sajátsága az az embernek t. hogy amikor bajok szakadnak reá, amikor lelke a fájdalmak vizein hányódik, vagy a szomoruság pusztáin bolyong s kiégett szivének sebeire valami balzsam félét keres, — szivesen és előszeretettel keresi fel azokat a helyeket, ahol a jajszónak van termőföldje, ahol a könnyhullatás kenyere terem s nem fogadhatjuk le magunkról azt a gyarlóságot sem, hogy nekünk jól is esik ennek látása, hallása s némi vigasztalást is nyújt, ha látjuk, hogy más is szenved, nem csak mi, másnak is van bánata, nem csak nekünk.

Ez igy van t. s talán ez vezetett engem is arra, hogy a mai napról-napra ismétlődő és növekedő viharban; mely az egész világ fundamentumát rengeti és a földet akarja kivetni sarkaiból, — felnyissam a Jelenések könyvét és olvassak csodák borzalmairól, képnek is rettenetes látományokról, pusztulásról is tobzódva azokban, a rémségek lázát rémségekkel gyógyitsam.

Elgondolkozom felettük, hogy mik is ezek?...

Az Istenharag az Istenbúsulás szétpattant poharának kiömlő vizei, amelyekben látománycsodák hemzsegnek: a „sárkány" a „kigyó" marnak, pusztitanak, a „hét pecsét" titka éget, a „szülniakaró asszony" jajjai szivembe markolnak, ahogy a sárkánnyal viaskodik, a „hét angyal hét poharának hét csapása" előtt behunyom szememet, hogy ne lássam a rettentő pusztulásokat: Babilon vesztét; ne halljam a vérfagyasztó kiáltást: „Jaj, jaj, ama nagy város, ama hatalmas városnak amelynek egy órában jött el itélete", ... hogy „hegedűsök és siposoknak szava benne többé ne hallattasék"... és t. mégis olvasom, mert azok az apokaliptikus rémek úgy hasonlitanak a mához, a ma felszabadult s orditva járó rémeihez, ... míg aztán odaérek a könyv végéhez, hogy borzongó idegeimet lecsillapitsa, az ott elömlő isteni derüs kép, hogy hiszen mindez nem a végpusztulást jelenti, az ártatlanság itt is diadalmat ül a „Bárány menyegzőjén", amit az égen átrepülő angyal is hirdet, aki „megköti a sárkányt és kigyót, amely nem más, mint az

ördög és a sátán, hogy a mélységbe vesse azokat“ ... és ..., és „látok új eget, új földet, új Jeruzsálemet“.

Az Isten békéje úgy ömlik el ezen a látományvilágon, mint mikor a beteg lázas álmait elfújja a gyógyulás hajnali szellője s üditő álom száll a lankadt szempillákra.

Erre figyeljetek most, amikor magyarázatot akarok adni a Jelenésekhez hasonló ma borzalmaira, amit világválságnak neveztek el és kutatni akarom a kibontakozást, a vigaszt, a gyógyulást ebben a nagy világbetegségben.

I.

Nehéz idők sulyos napok, keserves élet!... Ez ma a jelszó, amit még a gyerekek is hangoztatnak, csapások, jelek mindenfelé. A megzavarodott természet fagyot küld, amikor meleg kellene és a forróságot a fagy idején. Kiáradt folyamok sáros hullámai ezrekmeg ezrek hulláit sodorják itt s országrészek pusztulnak el. Aszály öli el a növényzetet ott s ketté töri a munkás kezében a kenyérbotját, hogy koldusbot legyen belőle. A föld megvonaglik valami ismeretlen belső kintól s vonaglásától falvak, városok dőlnek romba. — Pusztító tüzek vörös lángja festi be az alkony egét ahol ház nem marad épen és a szegény ember könnyáztatta szemekkel ül a romokon s a megmaradt gerendák üszkeiből koporsót ácsol, hogy beletemesse abba összes boldogságát, álmait, szép reményeit, hiszen immár fekete kenyeret sem adhat gyermekeinek és a bánat fellege csak nem akar felőle feltisztulni, hanem csak áll fölötte, mint az égett falvak pernyemezői fölé telepedett sürű, nehéz köd.

És mi történik? A teremtés remeke, az Isten képmása, az ember csüggedő lénnyé válik s vetkőzni kezd; vetkőzi az Isten lelkiadományait, hogy ha már elveszett a földi, a testi, vesszen el ez is.

— Ruha kellene, meleg kellene! Nincs. — Éhesek a gyerekek: — Nincs és nincs!

Rövid fájdalmas feleletek t. és ez igy megy az iparosnál, a munkásnál, nálad,, nálam, nem csak itt, hanem talán még jobban a nagy világban.

Beteg a föld, beteg a levegő, beteg a társadalom, beteg a pénz és nincs rá orvosság sehol és az ember, a teremtés remeke ismét csak vetkőzik. Már nincs ajkán mosoly, szájában ének, hanem van düh van zúgolódás; vetkőzik és nem gondolkozik; okol, de sohasem magát, hanem mást; vetkőzik és felejti a jó napokat és eszébe sem jut az, Aki egyedül lenne képes segiteni. Eldobálja magáról a szeretet, türelem, bizalom ruháit és nem veszi észre, hogy elvakultságában levedlette az Isten képét, hogy állattá aljasult

akkor, amikor már csak az ösztönre hallgatva gyülöl, öl, rabol, mert a keserűség epéje fojtogatja szivét.

Mondjátok meg nekem t., hogy nem igy van-e s azt is mondjátok meg, hogy gondolkoztatok-e azon, hogy miért van igy?

Úgy-e: nem, és azt felelitek, hogy nem érdemes gondolkozni akkor, amikor az Isten se gondol az emberrel. Pedig nem nagy fejtörés kellene ahhoz, hogy megfejtve az okozatot, rájőjjünk az okra is; csak egy kicsit kellene magunkba szállanunk, hogy a mai borzalmak okai meg legyenek fejtve és a ma sárkányai, kigyói, pecsétjei elveszitenék titokzatosságukat s rájönnének arra, hogy ezek mind egy helyre vezetnek vissza, oda, ahol a sujtoló ostor nyelét kezében tartja valaki: az Isten, aki kénytelen volt már ezt az ostort kibocsátani és lesujtani vele, mert megunta már a bűnt, a gonoszságot büntetlenül nézni.

Bűnösök voltunk már akkor is, mikor a háboru sárkánya öldökölt soraink között és elrabolta közülünk azokat, akiket legjobban szerettünk és koldusnyomorékká tette a daliákat, pusztasággá a viruló mezőket; ám elfeledtük a könnyeket, amiket a nagy temetésen hullattunk, el a szent zsolozsmákat, amikben megjobbulásunk hangjai törtek az ég felé és utána még bünösebbekké lettünk.

Nem szükséges ma az öléshez ágyu, pusztító halálmasinák, tudunk mi ölni ezek nélkül is; nem szükséges ma, hogy hadseregek égessenek fel s tiporjanak le mindent, pusztává tudjuk mi magunk is tenni nem csak a földet, hanem a lelket is és a halálorditák nem a vérmezőkről hallatszanak ma és kiáltanak ég felé, hanem a haldokló szivekből és lelkekből, akiket az önzés és a szivtelenség gyilkolt meg.

Óh vetkőzünk, vetkőzünk s már mezitelenül állunk az Isten előtt. Nem igy van? . . .

Él-e benned az Isten, aki nem tudsz megbocsátani? Él-e abban, aki önmagát teszi Istenné, amikor ész és szív nélkül itélkezik mások fölött? Aki kivánja a másét és irigy arra, akinek még van betevő falatja? . . . A ma nőiben él-e, akik felejtik a nőiességet, a lelki szépséget s kendőzött testi cifraságukat dobják a világ piacára? A gyermekben, aki dicsőségnek tartja a romlottságot? A vagyonosban, aki felejti, hogy az utfélen is hálnak emberek? A dologtalanban, aki tétlen várja a kenyeret s ha nem jön: terveket sző, mikkel ki akarja vetni a világot sarkaiból?

Él-e az Isten ott, ahol a próféták elhallgattak az Isten berkeiben, de megszólaltak a bünök fertőiben.

Óh milyen mocsár, milyen bűntenger! Csodálkoztok, hogy világválság van, hogy nem terem a föld, hogy nem tudsz kenyeret adni gyermekeidnek, hogy már csak csoda mentheti meg a

világot, mely úgy recseg, ropog, mint egy rozoga kunyhó, melyet a vihar ráz.

Én nem csodálkozom, hanem — igenis — azon bámulok, hogy még vagyunk, hogy még minket nem ejtett ki az Isten kezeiből végképen.

II.

Hallgassuk azonban a Jelenések könyvét, mit mond? Van-e vigasz a borzalmasságok tömegében s remélhetünk-e mi is szabadulást?

Látok új eget és új földet, mert az első ég és föld elmúlt, és az isten eltöröl minden könnyhullatást és nem lészen többé sirás és jajgatás, mert az elsők elmúltanak.

Íme: a beteg gyötrelmeit megnyugtató szelíd hajnal édes világossága, a panasz elcsendesedése, a feledés és a hit egy szebb jövőben. Ez az út, amely kivezet a világválságból is, amely vigasztal, hogy a ma gyötrelme sem örök, a ma könnyhullatása sem végnélküli, mert van, Aki letörli ezt is: az Isten.

Csak ne tetőzzük a bűnt bűnnel, hanem fogadjunk el az Ő kezéből mindent, a jó után a roszat s ahogy kibocsátotta reánk a Jelenések könyvének borzalmait, épen úgy vissza is parancsolhatja azokat. Bizzunk Ő benne! Támaszkodjunk hozzá, mint erős oszlophoz és ezt az oszlopot nem döniheti ki mellőlünk semmi földingás. Öleljük át vele együtt a szeretet Mesterét, akihez a Jelenések könyve is vezet és éljünk Ő benne, nemcsak a sóhajtozó, de semmit nem tevő imádattal, hanem az önmagunkat is feláldozni tudó munkás szeretettel.

Ez a kivezető út: menjetek reá!

Akinek van, adjon annak, akinek nincs: kenyeret az éhezőnek, ruhát a mezitelennek: munkát annak, aki munkát keres, ne engedjük a szerencsétleneket érzéketlenségünk miatt a bűn útjára tévedni.

Ma nem kérjük, de követeljük a segedelemnyujtást, ami mindenkinek szent kötelessége, ami elől elzárkózni nem lehet, nem szabad s ha egyebünk nincs, mást nem adhatunk, legalább szivőnk szeretetében részesitsük azokat, akiket mindenki elhagyott, hulló könnyeikkel vegyitsük a mi könnyeinket s vezessük Ahhoz, aki a szegények könnyeit tömlőjébe gyűjti.

Ma nincs bülönbség bársony és daróc között, mert mind a kettőre ráborult az élet árnyéka: ne legyen hát különbség az ember és ember között, a hit és hit között, népek és nemzetek között, hanem legyünk egyek a gyámolitó, megértő szeretetben s inkább adj száz csavargónak, sem hogy egy igazán megszorultat elutasits ajtód elől.

A válságon csak a szeretet tud átvergődni, amely Istenből eredvén, Ő belé megy vissza, mint a sok csermely a folyóba, a sok folyó a tengerbe, ahol aztán soha senki se tudja megkülönböztetni, hogy melyik csepp volt ezé, vagy amazé, mert ott már mind egyforma és egy: A csöndesen hullámzó, mosolygó viz, amely édes zenét zenél valakiről, aki őket egyesitette: a hatalmas, a jó Istenről.

Óh T., miért ne lennénk mi ez a szeretetben egyesült tenger? Miért ne mosolyoghatna le rólunk is az egymást megértés, egymást szeretés csillogó napsugára? Miért ne ringathatnánk mi is, — védve, óva, daikálva — hullámainkon a szerencsétlen hajótöröttek egyetlen deszkáját, hogy tartsuk, óvjuk addig, míg a jó Isten is elküldi az ő biztos segitségét?

Igen: addig, csak addig!

Azután? Az Isten szól, az Isten int s *lészen új ég, új föld, mert a régiek elmúltanak.*

Boldogság, szivárvány a könnyzápor fölött; nyiló virágok a tűzhányó tövében.

* * *

T, A Jelenések borzalmait hoztam kapcsolatba a mai nehéz viszonyokkal engedjétek hinnem, hogy ti elsők lesztek azok között, akik szivetekkel fogtok működni azon, hogy minden szív boldog legyen, hogy szegénység támadjon bár ellenetek, ti lélekben a leggazdagabbak lesztek.

Ez a világégés, a válság gyógyitója, mert Isten nélkül és szeretet nélkül elpusztul a világ' Istennel és szeretettel az elszáradt mezők is kivirágzanak.

Ámen. *Miskolczy Endre.*

Közel az Úr.

Filippi 4:4—5.

Kedves Lelkésztestvéreim! Nem lehet elég hálával gondolni arra, hogy Isten örömszerző Isten. Vannak keresztyén felekezetek, melyek a vallásból kizárják az örömöt. Azt tanitják és hirdetik, hogy a vallásosság csak komolyságot, önmegtagadást, bánatos érzéseket és szomorú lelket fűr meg. A farizeusok és irástudók vallásosságát is az jellemezte, hogy sohasem mutattak örömöt az emberek előtt; sohasem gyöngyözött a mosoly fénye arcukon, sohasem zendült a nevetés muzsikája ajkukról, hanem mindenütt komoly és komor ábrázattal jártak.

Ezzel a téves felfogással szemben Pál apostol azt tanitja, hogy

Isten örömszerző Isten és arra hivja fel gyülekezeteit: *Örüljetek az Urban mindenkor, ismét mondom örüljetek!* Helytelenül fogják fel tehát a keresztyénség értelmét azok, akik kizárják abból a tiszta örömöt, mert a keresztyénség örömteljes vallás. Jézus születése estéjén az angyalok örömöt hirdettek az emberiségnek; az Evangelium az öröm hirdetése. Volt-e és lehetett-e nagyobb öröm a kárhozatra méltó világ számára, mint Jézusnak az eljövetele? Ez azt jelentette, hogy Isten nem rontja le a világmindenséget, hanem Krisztus érdeméért megbocsát a világnak. Az egész ujszövetség, az egész keresztyénség ebben a két örvendetes szóban foglalható össze: Isten Atya! E két szó hallatára felujongott a a föld, hozsánnák törtek fel a lelkek mélyéről s az egek visszhangzottak rája. A keresztyénség az öröm vallása, azért nekünk is szól a felhivás: *Örüljetek mindenkor az Urban, ismét mondom örüljetek!*

I.

Dehát lehetséges ez a mai nehéz világban, a mostani szomoru időkben, amikor az emberiség élete telve van fájdalommal? Csak elégedetlenség, panasz zúgolódás él a lelkekben. Küzdelem, nyomoruság, gond és baj ma az élet. Az emberekben megfogyatkozott ma a szeretet; megnövekedett a gonoszság. Meglazultak a barátság aranyszálai, még a barátainkban is csalódunk. Ahol járunk, ahol megyünk, mindenütt csak sóhajokat hallunk és könyeket látunk. A mosoly eltünt az arcokról, a nevetés elhalkult, az öröm kipusztult. Mindenütt ezt halljuk: nincs termés, nincs kenyér, nincs munka, nincs öröm, nincs boldogság, nincs megelégedés. Olyan a világ, mint egy óriási temetőkert. Mindenütt sirhalmok domborodnak, fejfák emelkednek, bánatos lelkek járnak és siralom halatszik. Mintha egy borzalmas sötét felhő állt volna meg a világ felett, amelyen át semmi derü, semmi világosság sem sugárzik, csak sötétség s az emberek a halál árnyékának völgyében járnak, olyan a mai világ képe.

És itt mi sem vagyunk kivételek. Egyetemes egyházunk háborgó tengeren evez és küzd a viharokkal. A mi munkamezőnk, a mi életünk: a lelkipásztori munka is számtalan nehézséget hordoz magában. A lelki életben pusztit a hitetlenség, a Sátán orgiája zúg. Gyülekezeteinket sok helyen támadja az Antikrisztus. Anyagi helyzetünk is szomoru képet mutat, minek örüljünk hát földi életünkben?

Alapigénk megfelel rá: *közel az Ur*! Bármilyen nehéz az élet, bármilyen viharokkal kell is megküzdenünk, bármilyen megpróbáltatásokon kell is keresztül mennünk, az a mi egyetlen örömünk és vigasztalásunk, hogy: közel az Úr! A szenvedésekben,

megpróbáltatásokban, küzdelmekben, az élet viharos tengerén, a hullámzó habok között mindenkihez, mindenkor: közel az Úr! Csak meg kell látnunk, kiáltanunk kell Hozzá és ki kell nyujtanunk segitségre szoruló kezünket.

Közel az Úr! Ez azt jelenti, hogy ez az Úr a tied is lehet, ha meglátod őt; benned is élhet, ha befogadod őt. Közel van hozzád azért, mert a tiéd akar lenni, benned akar élni és vár arra, hogy belásd a nélküle való élet nyomoruságát és önként, örömmel és lelkesedéssel öleld Őt kebledre. Közel az Ur, hogy életedet ujjáteremtse és belásd, hogy Ő maga akkora kincs és birása olyan öröm, hogy a legszomorúbb életet is napsugárral és örömmel tudja betölteni. Könyben, gyászban, vérben és halálban is kimondhatatlan öröm Istennel lakozni.

II.

Közel az Ur! Ez a sok nyomorúság és küzdelem nem azt jelenti, hogy Isten eltávozott a világtól, magára hagyta ebben a nehéz életben a sok bajjal küzdő embert, hanem azt, hogy *közel az Ur!* Isten a szenvedésekben és megpróbáltatásokban van legközelebb az emberhez. Akkor lenne távol tőlünk, ha sem áldásaiban, sem kezének sujtó erejében nem éreznők őt, ha közönyös lenne velünk szemben. Ha nem adna sem örömöt, sem bánatot, sem egészséget, sem betegséget, nem áldana és nem büntetne, nem jutalmazna és nem sujtana; egyszóval ha nem törődne velünk. De az, hogy szenvedéseket ad ránk, megpróbáltatásokkal, küzdelmekkel sújt, ez azt jelenti, hogy Isten törődik velünk, közel van hozzánk. Isten sohasem távolodik el a világtól, Isten mindig közel van gyermekeihez, csak az ember, ez a hálátlan, bűnös teremtmény távolodik el az Istentől.

Közel az Ur! Azért van közel az emberhez, mert szereti az embert mint az ő édes gyermekét és tudja, hogyha magára hagyná, ha eltávozna tőle, akkor menten elpusztulna. Közel jön tehát, egészen közel az Ő gyermekeihez; annál közelebb, minél távolabb akar elmenni az ember; nagyon eltávoztál tőlem, azért én jöttem közel hozzád! Közel jöttem küzdelmeidben, szenvedéseidben, hogy küzdve küzdj és bizva bizzál és ha másban nem akarsz észrevenni, a nyomoruságodban lásd meg, hogy közel vagyok hozzád, hogy én vagyok a te Urad és Istened!

Közel az Ur! Talán sohasem volt olyan közel mint a mostani időben. Talán sohasem jajgatott úgy a világ Isten sujtó keze alatt, mint ma, talán sohasem érezte olyan félelmesen az Ur közelségét mint a mai korban, és mégsem akarják meglátni, mégsem akarnak megtérni.

III.

Közel az Ur! Óh milyen más lenne a világ arculata, ha minden lélek érezné az Úr közelségét. Mennyire ujjászületne az emberiség lelke, ha mindenki tudná, hogy az Úr közel. Hogy meggyöngülne a bűn ereje, hogy elveszitené lába alól a talajt a hitetlenség, hogy megnépesednének a templomok, hogy megelevenedne az Anyaszentegyház: milyen buzgó lélekkel szállanának az imádság érzései, milyen egyszerre megoldódnának egyházainknak nehéz lelki és anyagi kérdései is. Ha tudnák a hiveink, hogy *közel az Ur*, akkor nem vinnének véghez annyi meggondolatlan cselekedetet, nem hallanánk a káromlás szavait, nem volna annyi könnyelmü ember, nem volna oly nagy a gyülölség, nem volna olyan szabad és bűnös az életünk, mert az Ur közelségének tudata fegyelmezné életünket, A gyermekek az iskolában egész másként viselkednek, ha tudják, hogy közel van a tanitó. Ha távol van, milyen zaj, rendetlenség és pajzánság tölti be az iskola termet. De ha tudják, hogy közel van, akkor csend és fegyelem, van az iskolában. Ha tudná az emberiség, hogy k ö z e l a z Úr, milyen fegyelmezett, öntudatos és hivő keresztyén életet élne; de a világ azt hiszi, hogy távol van az Ur, azért érzi magát olyan szabadnak, azért olyan hitetlen!

Engels német lelkészről irja egyik segédlelkésze, hogy főnöke állandóan Isten jelenlétében élt. Bármit cselekedett, minden dolgán meglátszott Isten tekintetének ereje. Már gyermekkorában állandóan szülei jóváhagyását keresve élt és mikor megtért, Isten elé lépett boldog öntudattal. Ez biztositotta önuralmát. Szavai, cselekedetei meggondoltak voltak. Valami szent csendesség jellemezte életét, mely másokra is áldott nevelő hatást gyakorolt. Beteltek életén az Ur szavai: „Szemeimmel tanácsollak téged!"

Isten Jézus Krisztusban jön közel hozzánk. Azért jön közel, mert lakozást kér bennünk, bennünk akar élni.

De most tegyük fel a kérdést, hogy bennünk, akik az ő ügyének munkásai vagyunk, él-e és munkálkodik-e teljes lelkével az Ur? Fiatal lelkész vagyok még, ne vessétek meg számból az Igét, de nekem az az érzésem, hogy hozzánk is még csak k ö z e l a z Ur, és nem lakozik bennünk.

Nem adjuk át magunkat teljességgel az Urnak, sokszor nem tudjuk legyőzni magunkat; sokszor kényelmesek vagyunk, amikor dolgoznunk kellene, hallgatunk, amikor szólnunk kellene, sok cselekedetünk a világ bélyegét hordja magán. Ne hallgassuk el, mondjuk meg őszintén egymásnak, hiszen ezt úgyis mindnyájan érezzük, hogy nem vagyunk Krisztusnak olyan hű és önfeláldozó szolgái, amilyeneknek kellene lennünk. Nem eléggé fegyelmezett

és nem eléggé munkás ami életünk, mert még nem él bennünk teljességgel Krisztus. De hogy közel van már hozzánk, az bizonyos. Hogy már megmozdította lelkünket az kétségtelen, mert már a legtöbb gyülekezetben megindult a belmisszió áldásos munkája és ez az összejövetel is bizonysága annak, hogy megéreztük az Ur közelségét.

Legyen azért életünk fegyelmezője az Ur közelségének tudata. Indítson minket nagyobb, lelkesebb munkára Pál apostol figyelmeztetése: közel az Ur! Csendes óráinkban és imádságos áhitatunk buzgóságában könyörögjünk naponta: Uram, légy mindenkor közel hozzám, hogy meghalld az én kiáltásomat, sőt végy lakozást bennem és élj bennem mindörökké.

Ámen.

Nyitray Béla.
bátyui ref. lelkész.

Ma teljesedett be az Irás...

— Adventi. —

Lukács 4, 17—21.

K. T. A názáreti zsinagógában egy szombatnapon összegyülekeztek a kisváros buzgó és jámbor lakosai, hogy megtartsák az ünnepet és a Jehova-Istenhez való ragaszkodásuknak kifejezést adjanak.

Akik messze éltek Jeruzsálemtől és így szombatonként az ottani templomba elmenni nem tudtak, minden városban és népesebb faluban imaházat épitettek, hol énekeltek, imádkoztak. Az Irásokból valaki egy részt felolvasott, hozzáfüzte a maga magyarázatát, azután a jelenvalók is elmondták megjegyzéseiket.

A fent említett szombatnapon az Ur Jézus, aki Názáretben nevelkedett fel és a zsinagógába el szokott járni, felállott, hogy az Irásokból felolvasson. Ésaiás próféta könyvét adták a kezébe és a könyvet feltárva arra a helyre nyitott, hol ezek vannak irva: *Az Urnak lelke van én rajtam. mivelhogy felkent engem, hogy a szegényeknek az Evangéliumot hirdessem, elküldött, hogy a töredelmes szivüeket meggyógyitsam, hogy a foglyoknak szabadulást hirdessek és a vakok szemeinek megnyitását, hogy szabadon bocsássam a lesujtottakat. Hogy hirdessem az Urnak kedves esztendejét.*

Behajtotta a könyvet és átadta a szolgának. Azután leült. Minden szem reá volt függesztve. Nagy, néma csendben várta mindenki az Iráshoz füzödő szavait.

Az Ur Jézus e szavakkal kezdte beszédét: *Ma teljesedett be*

ez az Irás a ti hallástokra. Azután tartott megrázó, hatalmas beszédet, melyen elálmélkodának mindnyájan.

I.

A természet világa és az embervilág sokban hasonlitanak egymáshoz. Megváltó Urunk is azért vett sokszor a természet világából képeket, hasonlatokat, hogy az embervilág jelenségeit és eseményeit megmagyarázza.

Nem ismeritek-e fenséges beszédét az égi madarakról, hogy *nem vetnek, nem aratnak, sem csűrbe nem takarnak és a ti mennyei Atyátok eltartja azokat? Az öltözet felől is mit aggodalmaskodtok*, kérdezi. *Vegyétek eszetekbe a mező liliomait, mi módon növekednek: nem munkálkodnak és nem fonnak; de mondom néktek, hogy Salamon minden dicsőségben sem öltözködött úgy, mint ezek közül egy.* (Máté 6, 26, 28.)

Fenséges hasonlatok ezek, tanitó igazságok, az Isten gondviselő jóságának magasztos bizonyságai, mik megvigasztalták és megbátoritották azokat, kik a nagy szegénység és inség miatt rabjai voltak az aggodalmaknak.

T. Vannak növények, mik termést, gyümölcsöt nem hoznak s az élők világának legfeljebb azzal tudnának használni, hogy nyári forróság idején enyhet adó árnyékot nyujtsanak. De még ezt sem teszik. Leveleiket tudattalan irigységgel a nap irányában függőlegesen úgy kiterjesztik, hogy semmi árnyékuk se legyen (Eucalyptus.) Tikkadt vándor, fáradt madár, ha messziről látja őket, siet feléjük, hogy árnyékukban megpihenjen s mikor odaér, csalódva látja, hogy nincs semmi árnyékuk.

Az ember-világban is vannak ilyenek. Sokan vannak. Mig messziről látod s nem ismered, azt hinnéd, hogy ők a jóltevők, a segitő testvérek, az Isten gondviselő szeretetének áldott eszközei. De ha közelükbe értél, akkor csalódottan tapasztalod, hogy nincs egyetlen vigasztaló szavuk, hogy még csak enyhet adó árnyékuk sincsen.

És most gondoljunk megváltó Urunkra! Piros vérének minden csepjében, áldott szive minden dobbanásában szeretet ég, szeretet lángol szenvedő embertestvérei iránt. Sajnálja, siratja őket. Jóságos lelke megremeg, mikor arcukon a szenvedés vonásait látja. A názáreti zsinagóga tömve van ilyen szenvedő emberekkel. Kezébe adják Ésaiás próféta könyvét. Felnyitja, olvassa szemei elé táruló szavakat: *Az Urnak lelke van énrajtam, mivelhogy felkent engem, hogy a szegényeknek az Evangéliumot hirdessem hogy a töredelmes szivüeket meggyógyitsam, hogy a foglyoknak szabadulást hirdessek és a vakok szemeinek megnyitását, hogy szabadon bocsássam a lesujtottakat. Hogy hirdessem az Urnak kedves esztendejét.*

És nem mindezeket tette-e? Volt-e valaha valaki, aki a bűnben szenvedő ember-világ megszabadítására és javára az Úr Jézus nagy áldozatának csak árnyékát is tehette? Nem ebben az áldott názáreti Mesterben teljesedett-e be az isteni igéret, amit az Úr az édenkertből távozó, kétségbeesett ember vigasztalására mondott, hogy az asszonynak magva a bűnre csábító kigyó fejére tapos? (I. Móz. 3, 15.)

Később, három esztendő mulva, mikor áldott Mesterünk ott állott a Golgotán, a keresztfa alatt és átok, szidalom fogta körül, — mikor vasszegekkel verték át áldást osztó kezeit, mikor értünk dobogó szivét átjárta a dárda és a keresztfára felszegezve drága vére a földre leömlött, e szó fakadt vonagló ajkán: *Elvégeztetett.*

Ez a szó az elszálló lélek bizonyságtétele volt, hogy a szegényeknek az Evangéliumot hirdette, a töredelmes szivűeket meggyógyította, a foglyoknak szabadulást szerzett, a vakok szemeit megnyitotta, a lesujtottakat felemelte. Sőt többet tett. Betegeket gyógyitott, halottakat támasztott életre és megalapitotta a földön az Isten országát.

Mindent megtett, hogy megtörje a kigyó fejét, mely az első embert bűnbe és halálba sodorta; hogy vértanu-halálával eleget tegyen bűneinkért az Isten igazságának és a boldogtalan embervilágot a bűn és halál hatalmából kiszabaditsa.

2.

T. Nézzétek, milyen nagy ez a világ, milyen sok benne az ember, de milyen kevés a szeretet! Ki könnyit itt a mások baján; ki vigasztal a bánatban; ki szabadit meg bűnösöket és ki gyógyitja meg a lelkek égő sebét?

Talán az emberek? Igaz, azok sokkan vannak. Betöltik az országokat, a városokat, falvakat még a pusztákat is. De vizsgáljátok meg a szivüket, az életüket, cselekedeteiket: van-e bennök szeretet? Mennyi itt az irigy növény, mely árnyékot sem ad, hol a fáradt vándor vagy a szenvedő szív megpihenjen.

Forduljatok el a bűn világától, hol a gyilkos Kainok, gonosz Absolonok, Heródesek, Júdások a pogány bálványok papjaival, törvénycsavaró irástudókkal, az éhező, nyomorék emberektől undorodó farizeusokkal versenyeznek a szivtelenségben és bűnökben; forduljatok el az emberek embertelen világától, hol a pénz, vagyon rabjai civakodnak a rothadó anyag felett, hol köny és vér ömlik; pörlekedések, szidalmak tengere zúg, hol egymásnak szivják vérét, egymásnak ássák sirját az emberek; forduljatok az önzés, nyomoruság és kin világától és siró szemeiteket fordítsátok a Krisztus világára. Halljátok-e a próféták jövendölő szavát, vigasztalásait? Buzgó hivek zsoltárait a Sionon; a sároni pásztorleányok

édes dalát; az apostolok lelkeket megindító beszédeit; hithősök bátor szavát; meggyógyult Lázárok boldog imádságát; áldott emlékű apáitok magasztos énekeit; a sziveket betöltő szeretetet, a tiszta szép, édes életet s mindenütt, mindenben a gondviselő és megáldó Istennek sugárzó dicsőségét!?

Akik amott sirtak, itt megvigasztaltatnak, akik amott beteggé lettek, itt meggyógyulnak; akiket amott a bűn fogságba ejtett, itt megszabadulnak, akik amott megvakultak, itt megnyilnak szemeik és akik amott meghaltak, itt feltámadnak.

Halljátok-e az áldott Mester szavát: *az Urnak lelke van énrajtam, mivelhogy felkent engem az Ur, hogy a szegényeknek az Evangéliumot hirdessem, hogy... hirdessem az Urnak kedves esztendejét.*

A testnek élő, bálványimádó emberek világában szomoru esztendő ez a mostani; üres ma a sareptai özvegyasszony olajos korsója és kenyeres kosara; a kenyér miatt gyötrődnek a családapák, sirnak a családanyák és a gyermekek; siralom van ott, inség pusztit, bűn és halál arat.

De az Úr Jézus világában gyermekeiről az égi madarakat tápláló és mezei liliomokat ruházó mennyei Atya gondoskodik. Itt megnyilik a lelketek szeme és meglátjátok megsiratott halottaitokat élve. Óh milyen édes lesz a haza hiába várt édes apát, fiút testvért, dáliás vőlegényt, — kinek porai idegen föld hantja alatt pihennek, — megölelni! Odaborulni meleg szivére az édes anyánknak, ki egykor dalolva ringatta bölcsőnket; beszélni újra a megsiratott édes apánkkal! Milyen édes lesz karunkba venni újra a gőgicsélő kis fiút, fényes szemű leánykát, kiket könyörtelenül elszakitott tőlünk a halál! Milyen édes lesz megszabadulni a bűntől tiszta szivvel borulni le az Úr előtt és örvendezve énekelni: *ártatlanságban mosom kezemet és oltárodat gyakorlom, Uram!* (Zsolt. 26, 6.)

T. Amit megváltó Urunk a názáreti zsinagógában Ésaiás könyvéből felolvasott, rövid leirása volt az Ő áldásos működésének, megjövendölése megváltói munkásságának. De ez a munkásság nemcsak rövid földi életére szoritkozott, hanem szakadatlanul tartott az elmúlt évezredeken át és tart ma is. Az Ur Jézus tihozzátok is szól, titeket is hiv, a ti fájdalmas sziveteket is meg akarja gyógyitani, titeket is ki akar a bűn fogságából szabaditani, a ti lelki szemeiteket is látásra akarja nyitni. Most, hogy lesújtottak vagytok, titeket is fel akar emelni és hirdetni akarja néktek is az Ur kedves esztendejét.

Hallgattok-e hivó szavára, mint a názáreti szegények? Vagy elfordultok Tőle, mint a gőgös farizeusok?

T. Az Irás beszéli, hogy mikor a tékozló fiú bűneit megbánva

atyához visszatért, annak szive megesett rajta és odafutván a nyakába esék és megcsókolgatá őt. *Mert, úgymond, az én fiam meghalt és feltámadott, elveszett és megtaláltatott.* (Lukács 15, 20. 24.)

Ha van a szivetekben bűnbánat, akkor *ma teljesedett be ez az Irás a ti hallástokra!*

Ámen. *sc.*

Isten atyai szeretete.

(Tanitás gyermek Istentiszteletre.)

Alapige: Lukács ev. 15. r. 21—24.

Kedves Gyermekek. Nincs fájdalmasabb és szomorubb érzés ezen a világon, mint az amikor valamit, avagy valakit, akit kedvesnek, drágának tartottunk magunkra avagy környezetünkre nézve, el kell veszitenünk.

Gondoljunk csak azoknak a kedves tárgyaknak avagy ajándékoknak a birására, amelyeket szüleinktől avagy tanitóinktól egy-egy ünnepélyes alkalommal kaptunk, hogy tudtunk azoknak örülni, hogy tudtunk azokra vigyázni s mégis amikor valamilyen útonmódon elvesztettük, mily fájdalmas érzés fogta el szivünket, szinte vigasztalhatatlan bánatunkban igen sokszor zokogva sirtunk.

Avagy gondoljatok csak arra, hogy milyen fájdalom és bánat tépi, szaggatja édes apátoknak, édes anyátoknak a szivét, amikor egy-egy kedves házi állataikat látják elpusztulni, váratlanul elhullani.

Az élettelen tárgyaknál, kedves háziállatainknál, földi javainknál vannak azonban sokkal drágább és becsesebb kincseink. Ezek közé tartozik kedveseinknek, jó szüleinknek, testvéreinknek, barátainknak, Istentől nyert legdrágább adománya az emberi-élet, amelyet ha egyszer elveszitünk, többé ujra, visszaállitani nem tudhatunk. Az elvesztett vagyont, emléktárgyat, háziállatot pénzzel ujból pótolni, előállitani tudja az ember, de az emberi élet visszaállitására a legbölcsebb emberi elme is képtelen.

Nincsen is, nem is lehet nagyobb fájdalom reátok nézve kedves gyermekek mint a jó szülőknek az elvesztése, elmulása. Minden gyermek addig a legboldogabb, addig a leggazdagabb, mig van néki gondviselő oltalmazó édes apja, édes anyja, viszont akkor a legszegényebb és legszerencsétlenebb, ha már nincs többé aki mondhatja: szeretlek gyermekem. Isten mentsen és óvjon meg benneteket ettől a siralmas állapottól. Hallgassátok mit is ir a világhirű lirikus a nagy Petőfi az öcsének az édes anyjáról:

S anyádat, ezt az édes jó anyát
Óh Pistikém szeresd, tiszteld, imádd,
Mi ő nekünk, azt el nem mondhatom,
Mert nincs rá szó, nincsen rá fogalom
De meg mutatná a nagy veszteség
Ha elszólitná tőlünk az ég. (István öcsémhez.)

Ne gondoljátok azonban, hogy csak Tinéktek gyermekeknek az elvesztése, hanem megforditva fáj a szülőknek is gyermekeiknek az elvesztése. Különösen ha az a gyermek szülők és Isten iránti szeretet, engedelmesség gyakorlása tekintetében a jó gyermek mintaképe volt. Hányszor hallani az életben a gyermekei boldogságáért küzdő szülők ajkairól, a kifakadást, mikor az Úr elszólitja a családi élet veteményes kertjének egy-egy szépen fejlődő virágát, avagy ketté töri az ifju élet illatos rózsáját, — sirva megyek gyermekeim után a koporsóba. Hányszor látni a temető kertjében egy-egy bánatos édes anyát, aki átöleli drága gyermeke szomoru fejfáját és zokogva emliti kedves gyermeke nevét és hullatja könyeit a hideg sirhalomra. De nemcsak a halál által veszithetik el a szülők gyermekeiket, hanem igen sokszor megtörténik, hogy a gyermek él, dolgozik munkálkodik, de nem az Istennek örömére, nem a jó szülőknek boldogitására, nem a nagy társadalom erkölcsi javára, hanem a bűn, a kárhozat utain járva az elzüllött, leromlott élet lejtőjén lefelé és lefelé csuszva, a testre nézve élni látszik, holott a lélek szempontjából halva van.

A jó szülőkre nézve nincsen nagyobb fájdalom és veszteség, mint az, ha a lelki élet mezején látják, hogy gyermekeiket elveszitették. A halál által előállott veszteséget elviselhetővé teszi az a tudat, hogy bár a test meghalt, de a lélek örökké él, az a reménység vigasztal bennünket. Az olyan gyermek élete azonban amely már itten ezen a földön az Isten és szülei számára nézve egy elveszett élet, az az Isten legnagyobb csapása reánk nézve, mert az ilyen élet semmi körülmények között nem számithat, hogy valamikor is az örökélet koronájával lehetne megjutalmazva. A szülői engedetlenség, istenkáromlás erkölcstelenség és a bűnök ezerféle nemével megrakott élet utja csak a kárhozat pokoli országába vihet.

Egy ilyen Isten és szülei számára nézve elveszett életről van szó a felolvasott szent Igében.

A szülei hajlékától távol, édes apai felügyelet nélkül, magánosan él egy tékozló fiu.

Valamikor, nem is olyan rég még büszkén emlegette és mutatta az édes apja nagy gazdagságában megforduló embereknek, vendéglátó asztalához összegyűlt előkelő barátainak a kisebbik fiát, mint a legjobb fiút, mint a szemefényét, örök büszkeségét.

A nagyobbik fiú nem is nézte a legjobb szemmel az édes apa megkülönböztetett szeretetét a kisebbik testvérrel szemben, mint ma is megtörténik; irigykedett is emiatt, talán szóváltásra is kerülhetett a sor. Ott volt azoban a mindeneket meglátó gondos apai szem; szúrós tekintettel, vasszigorusággal rendet is teremtett. A testvéri szeretet megőrzése miatt igen sokszor a fenyités veszszője sem maradhatott el, ugyhogy a kisebbik fiú, bár tudta, sokszorosan érezte apjának megkülönböztető szeretetét, még is egy szép napon megunja az örökös felügyeletet, megunja az állandó irányitást és nagy elszántsággal és elhatározással fellép követelődzve, dacosan, büszkén: „Atyám add ki az örökségből az én részemet. Én világgá megyek más hazát keresek, a nékem járó örökségből minden munka nélkül kényelmesen élek. Atyám, édes atyám most már Isten véled!"

„Gyermekem ne menj, maradj itt, mindened van, amit csak megkivánsz, előkelő szülők gyermekeihez méltóan gondoskodom rólad. Gyermekem ne menj el, meglátod a világban nem csupán rózsa nyilik, hanem ottan van az útban a tövis is. Az emberek nem mind bárányok, hanem a legtöbb úton ott ólálkodnak a farkasok is. Gyermekem, az emberek nem mind barátok, hanem közöttük ott vannak a Júdások is."

„Apám, add ki az örökségből az én részem és ne tartóztass engem, én menni akarok."

„Jól van, itt van a jussod, itt van a vagyonod eredj, indulj, menj, csak csalódottan vissza ne térj majd! Tudom majd eszedbe jutok, tudom még jó leszek majd akkor, ha senki be nem fogad, majd akkor, ha az élet összetör, de vigyázz fiam, mert lehet késő lesz."

Elment, vissza sem nézett. Mint a kalitkából kiszabadult madár, fellélegzett. A falu határában elővette pénzes erszényét, megszámlálta töméntelen pénzét, örült a csillogó aranynak, amelyről azt gondolta soha el nem fogyhat. Alig megy egy néhány lépést, mindjárt ott egy barát, alig megy tovább, már mosolyogva jön a második, a harmadik, mind nyájasan, szeretettel, hizelegve lépnek melléje. Jó barát, mit jársz egyedül, menjünk együtt, akármerre vezet is az utad, mi veled megyünk, el nem hagyunk, az élet legszebb ösvényére elkisérünk. Nem is olyan rosszak az emberek, mint ahogy apám mondotta, egy se ellenség, hanem mind jóbarát. Csak előre, messze, idegenbe, nem is akarom ezt a tájat látni, menjünk oda, ahol az élet csupa öröm, ahol nincsen bánat. Most én vagyok az úr, most nékem nem parancsol senki sem, most én parancsolok mindenkinek, ide már nem hat el apám hatalma. Álljunk csak meg. Bentről muzsikaszót hallok, tovább nem megyünk, ide bemegyünk.

Az ifju úr fényes ruhája, jó megjelenése mindjárt elárulja előkelő voltát, mint a vadkeselyű megérzi zsákmanya szagát, ugy megérzik a mulatóhely züllött vendégei a zsebében lévő aranyoknak sulyát. Bort ide, mulatni akarok, a társaságban levő barátok szintén rendelkeznek, nem saját zsebükre, de versenyre kelnek a pénzköltésben.

Van-e azonban annyi kincs ezen a világon, amit nem csupán két kézzel, hanem gombamódra megszaporodott rossz baráti kezekkel rövid idő alatt szétszórni ne lehetne?

Még alig telt el néhány nap, már az atyai vagyonból csak morzsányi van meg. A pénz fogyatékán, de a jóbarátok is lassanként eltünnek. Nem kell már barát, nincs haszon belőle, cserben hagyják hamar a tékozló fiut, hadd menjen egyedül, szomoruan előre.

Mint őszkor a fa, mely lombját elvesztette, száraz kopár ággal búsan néz az égbe, úgy van ő, az egykor büszke, gazdag fiú, az apja reménye.

De nem csak a barát fogyott el, hanem elfogyott már a kenyér is, Mi lesz belőle? Apám házánál sok béresünk van, akik tudom bőségben élnek, nékem pedig már annyim sincsen, hogy egyszer jól lakhassam, Istenem, mi lesz belőlem? Haza nem mehetek, bezárva előttem az atyai hajlék minden kis kapuja, nincs már sem barátom, nincs már sem testvérem, nincs már édes atyám, ki szeressen engem!

Amint igy tépelődik, igy viaskodik, a megtört lélek előtt, mint messze távolból vándort hivó esteli harangszó, megcsendül apjának hozzá intézett utolsó szózata. „Tudom, majd eszedbe jutok, tudom, még jó leszek, majd akkor, ha senki be nem fogad, majd akkor, ha az élet összetör, de vigyázz fiam, mert lehet késő lesz."

Isten már eszembe sem jutott, már tudom, ki volt atyám, most érzem csak mit tettem, de mit tegyek? Senki be nem fogad. Hát ha vissza-megyek, elébe kerülök rongyosan piszkosan, lába elé esek, visszafogad-e, tudna-e megbocsátani, ha nem mint fiát, de mint béresét házához fogadni!

Istenem, mit tegyek? És bár mi történjen, én Atyámhoz megyek.

Ezer akadályon keresztül haladva, nagy lelki-tusával, szégyen pirulással a hűtlenül elhagyott szülei hajlék ajtajába állva leroskad a földre. Ott zokog, könyörög összekulcsolt kézzel, remegő ajakkal bocsánatot kérve: *Vétkeztem az ég ellen és te ellened és nem vagyok immár méltó arra, hogy fiadnak neveztessem, tégy engem olyanná, mint a te béreseid közül egy!*"

A kérő szó elhangzott, a fiú megtörve, reszkető ajakkal, testében remegve várja az atya dorgáló szavát, a szülői hajlékból

eltávolitását. De mily csodálatos változás? Az apa nem haragszik, hanem olyan szépen megszólal: Fiam édes fiam, kelj fel! Felemeli a megtört fiút összezilált haját megsimogatja bánatos homlokát forrón megcsókolja. Fennhangon kiáltja: *hozzátok elő az ünneplő ruháját, húzzatok gyűrűt a kezére, vágjátok le a hizott tulkot, mert az én fiam meghalt és feltámadott, elveszett és megtaláltatott.* És lőn nagy ünnepség, a munka megállott, az egész majorság örömmel vigadott.

Kedves Gyermekeim. Kell-e fenségesebb, magasztosabb történet a tékozló fiu történeténél, amelyből jobban kitünhetne édes szüleinknek, jóságos Atyánknak, gondviselő Istenünknek Atyai szeretete? Igen sok gyermek ma, életére nézve, hasonlit a tékozló fiúhoz, sőt merem állitani, hogy maga az egész világ egy nagy tékozló fiú

Minden bajunknak, a szüleink ajkáról elhangzó panaszoknak az alapoka az, hogy otthagytuk az Isten atyai hajlékát, kikértük a lelkünk kincseit és két kézzel szórjuk azt széjjel.

Hol van ma a szülők tisztelete, hol van az Isten félelme, hol van a vallás, a hit, ezen drága kincseinknek a megbecsülése? Mintha el lennének mind tékozolva, mint egy kiáltó jel, csak égre mutatnak, bosszút és bűntetést kérnek és sujtoló ostorát vonják az Urnak, e bűnös világra. Nincsen nagyobb terhe a földnek a hálátlan gyermeknél. Már pedig ilyen hálátlan büszke, gőgös gyermeke a földnek a ma élő ember. Mig Ti, gyermekek, sajnos igen sokszor hálátlansággal és szeretetlenséggel fizettek szüleitek gondos neveléséért, ápolásáért, úgy igen sok esetben a felnőttek is égi Atyánk szerető Istenünk atyai gondoskodó szeretetét, hűtlenséggel és tőle való elpártolással igyekszenek meghálálni.

Hová fog vezetni ez a könnyelmű, minden lelki-kincseink eltékozolását célzó emberi élet? Ha meg nem állunk végzetes utunkon, ha Istenhez vissza nem térünk, úgy feltétlenül elpusztulunk.

Kedves Gyermekek! Igen sok függ a világ megjavitását előmozditó munkának eredményességét illetőleg, a ti parányi életektől, magatartásotoktól. Ha ti nem csak az iskola falai között, hanem odahaza is szüleitek előtt, családi körötökben előveszitek kis Bibliátokat és gyermeki alázatossággal el-elolvassátok azokat a szebbnél szebb bibliai történeteket, amelyekből egy csodálatos világ bontakozik ki, amelyekből Jézusunknak szelid szava csendül füleinkbe, amelyekben mindenütt ott van a legjobb Atyának, Istenünknek gondviselő szeretete, majd meglátjátok, hogy Istenről, vallásról hallani sem akaró igen sok kemény szülői szív egyszerre csak megpuhul, a hajlékokban az Istenkáromlás csúfos szava megszünik és csak az Istent magasztaló, hálaadó ének lágy szava száll fel az egek Urához.

Ne feledjétek azonban el, hogy legelsőbben néktek, gyermekeknek kell megváltoznotok, néktek kell a tékozló fiú megtérő és hibáit megbánó példáját követve, mindenekben a megjavulás utjára térnetek. Néktek kell minden cselekedeteitekkel, minden szavatokkal bizonyságot tenni arról, hogy Istennek és Istennel éltek. S miként a tékozló fiú nem restelte mélységes alázattal, orcapirulással bűneit bevallani, fölkeresni atyját: ugy néktek is, sőt ennek az egész bűnös világnak el kell indulni, vissza kell térni az Isten atyai szerető hajlékába.

Az atyai hajlék ajtajában pedig már vár reánk egy szerető Atya kitárt karokkal, megbocsátó szivvel, biztató szavakkal.

Egyetlen intésére kinyilik a menny bezárt kapuja, megszólal az ének az angyalok ajkán, minden lélek zengi és örömmel hirdeti: *Az én fiam meghalt és feltámadott, elveszett és megtaláltatott.* És egyszerre lőn nagy ünnep, ég és föld ünnepélyes nagy kibékülése.

Ámen.

Gencsy Béla
szürtei ref. lelkész.

Ne féljetek...

— Karácsonyi. —

Lukács 2, 10. 11.

Nagy ünnep reggele virradt reánk, mely csaknem kétezer esztendő óta örömünnepe a keresztyén világnak. Fenséges történet fűződik ehhez az ünnephez.

Messze napkeleten, a tejjel-mézzel folyó Kanaán földén egy városka mellett szegény pásztorok legelteték nyájaikat. Szomorúan beszélgettek mostoha sorsukról, az árvaságról elhagyatottságról, melyben leélik vigasztalan, szegény életüket. A nap nyugvóra szállt. éjszaka borult a földre. És az ő lelkükre is ráborult a bánat és fájdalom sötét éjszakája. Az ő sorsukkal nem törődik senki sem, az emberek társadalmából ők ki vannak zárva.

Aki sötét éjszakában egyedül vándorol s nem tudja, hova, kihez menjen, mert nincsen otthona, az ismeri ezeknek a szegény pásztoroknak a sorsát.

De az Isten gondot visel. Még ha az édes anya elfeledkeznék is gyermekéről, a jó Isten egyetlen gyermekéről sem feledkezik el soha. Ahol legnagyobb a szükség, a bánat és fájdalom, ott van legközelebb.

A sötét éjszakában hirtelen tündöklő világosság támad a megriadt pásztorok előtt megjelenik az Urnak angyala és igy szól

hozzájuk: *Ne féljetek, mert imé hirdetek néktek nagy örömet, mely az egész népnek öröme lészen. Mert születet néktek ma a Megtartó, ki az Ur Krisztus, a Dávid városában. Ez pedig néktek a jele: találtok egy kisgyermeket bepólyázva feküdni a jászolban.*

Szegény pásztorok, Hogy feléledt, hogy megédesedett lelkükben a titkos vágy, mely az emberi lelkek mélyén évezredek óta szunnyadt már s megpróbáltatások között, testi-lelki inségben a Szabadító után sóvárgott. Boldog pásztorok. Besiettek a városkába és megtalálták *a kis gyermeket, aki a jászolban fekszik vala.*

Ü. T. A mi életsorsunk is hasonló a bethlehemi pásztorokéhoz. Mireánk is éjszaka borult, nehéz gondok és fájdalmak éjszakája. S ime, mikor már csüggedeztünk, a jóságos Gondviselő felhozta ránk a szeretetnek és vigasztalásnak ezt a magasztos ünnepét, amelyen ami lelkünknek is megjelenik az Urnak angyala és nekünk is azt mondja: *Ne féljetek mert imé hirdetek néktek nagy örömet, mely az egész népnek öröme lészen. Mert született néktek ma a Megtartó, aki az Ur Krisztus a Dávid városában.*

Ü. T. Hallgassátok ma szent áhitattal az angyal szavát.

I.

Ne féljetek, igy szólitotta meg az angyal a pásztorokat. Mikor harminchárom esztendő mulva bánatos lelkű asszonyok felkeresték a keresztre feszitett Megvaló sirját s azt nyitva, üresen találták, őket is angyal szólitotta meg s első szavai annak az angyalnak is ezek voltak: *Ne féljetek* (Máté 28, 5.)

De hát nem fél-e a gyönge ember, mikor rendkivüli dolog történi vele? Mikor ő, a szegény, bűnös halandó látja, felismeri az Úrnak hozzá küldött angyalát.

Igaz, hogy „az Úr angyalai körülöttünk tábort járnak." (XXXIV. Zs. 4.) Mert az ő angyalainak parancsolt felőlünk, hogy őrizzenek minket minden utainkban. (Zs. 91, 11.) Hallja is az ember sokszor az angyal szavát, de elkerüli figyelmét, nem tudja megérteni.

Mikor szántod a földet s verejtéked ráesik a barna hantra, úgy tetszik neked, mintha hallanád a szavakat, miket az Úr Ádámnak mondott: *orcád verejtékével egyed a te kenyeredet.* Akkor az Úrnak angyala mondja azokat neked, hogy kitartó szives munkára buzditson.

Mikor a gondok terhe alatt roskadozol és az inség elborítással fenyeget, mikor úgy érzed már, hogy nem birod tovább az élet harcét és megjelenik házadban egy jólelkű barát, hogy segitsen: akkor az Urnak angyala vezette oda azt a jólelkű barátot.

Mikor asztalodnál a szent Könyvre hajolva olvasod a néma

betüket s lelkedben csodálat, imádat támad a gonviselő Isten iránt, kinek véghetetlen atyai szeretetét beszéli minden betü: az Úrnak angyala van veled s az kelti fel lelkedben az imádó gondolatokat.

Nem csodálom, hogy ezekben az esetekben nem félsz. Hiszen talán nem is gondolsz arra, hogy az Urnak angyala van veled.

De amikor nagy, szokatlan, rendkivüli a történet; mikor a határra rázúdul a vihar, mennydörgés rázza meg a földet, jégverés pusztitja a vetést s az Isten-itélet tépi, tördeli a fák koronáját: nem félsz-e? Pedig akkor is az Ur angyala van veled, megrázó viharban ő szól hozzád, beszél az örök Isten mindenható hatalmáról és a te gyarló voltodról, hogy önhittségedből alázatos megtérésre inditson.

Mikor betegség veri le jó szülőd, hitvestársad vagy drága gyermeked erejét s láz piros rózsákat fest a szenvedő arcára: nem félsz-e? Ha koporsót kell szegezni, sirt ásatni, temetésre kell készülni: nem félsz-e? Pedig akkor is ott áll melletted az Urnak angyala és fájdalomban vergődő lelkednek szeliden, biztatva mondja! *azért vált meg tőled ideig-óráig, hogy öt, mint örökkévalót kapd vissza.* (Filemon 1, 15.)

És amikor terád tör a betegség: mikor majd a te szived kezd akadozni és a te arcodon gyöngyözik a halálos, hideg verejték: nem félsz-e?

Testvéreim, akinek hite van, nem fél. Tudja, érzi az, hogy az Ur küldte el hozzá angyalát, hogy megerősitse, megbátoritsa és az atyai házba haza hivja.

Boldog, akinek hite van, mert az meghallja az angyal szavát: *Ne féljetek!*

2.

Mikor az angyal a bethlehemi pásztorokat megbátoritotta, igy folytatta beszédét, *hirdetek nektek nagy örömet, mely az egész népnek öröme lészen.*

Felfigyelnek az elcsüggedt lelkek, mint ahogy a börtönben sinlődő rab felfigyel, mikor börtöne ajtaját megnyitják s szemei elé tárul a szabad, a szép élet világa. Ime az angyal örömről beszél nekik, akik régóta nem tudják, hogy mi az öröm.

Nekik eddig az egyik nap olyan volt, mint a másik, kopár, mint a letarolt mező, virágtalan és reménytelen.

Felfigyelnek az elcsüggedt lelkek: ime az angyal örömről beszél, mely az egész népnek és igy nekik is örömük lészen.

De mi örömöt hirdethetne az Ur angyala nekik, mindenkitől elhagyott, veszendő szegényeknek, kikért senki sem aggódik és akiket senki sem vár haza?

T, Ha sorsunkat a bethlehemi pásztorok sorsával összehasonlítjuk, bármennyi a gondunk, bármennyi szivünkön a seb és benne a fájdalom, bármilyen nehéz is életünk keresztje, mi azoknál boldogabbak vagyunk. Mi nem vagyunk olyan árvák; mindnyájunknak van valamilyen, szegényes otthonunk; köztünk mindenkinek van valakije, aki szereti és sorsát megosztja.

Nem buzdul-e hát lelkünk hálára a jó Isten iránt?

És ha a pásztorok a karácsonyi angyal szavára felfigyeltek: mi, akik sokkal boldogabbak vagyunk, nem hallgatjuk-e örömmel az angyal örömet hirdető szavát?

Ne csodálkozzatok azon, hogy az angyal Karácsony éjszakáján a bethlehemi mezők pásztorait kereste fel. Jólelkű emberek legelőször azoknak adnak kenyeret, akiknek semmi kenyerük sincsen. Az Urnak angyala is az örömöt legelőször azoknak a pásztoroknak hirdette, akiknek nem volt semmi örömük.

Mint égő sebre a gileádi balzsam, olyan volt fájdalmas lelkükre az angyal szava: *hirdetek néktek nagy örömet, mely az egész népnek nagy öröme lészen.*

A boldogoknak, kik Bethlehemben laknak, van otthonuk, vannak szeretteik, reményeik, örömeik, de mindezekből a szegény pásztoroknak semmi sem jutott.

Most azonban az angyal örömet hirdet nekik is, *mely az egész népnek öröme lészen.* Nemcsak a gazdagoknak szerencséseknek, egészségeseknek, boldogoknak, hanem a szegényeknek, nyomorultaknak és betegeknek is.

A veszendő, szegény pásztorok hogy felfigyeltek! És hogy megtelt édes reménységgel, határtalan örömmel a lelkük, mikor az angyal azt mondta nekik:

3.

született néktek ma a Megtartó, ki az Ur Krisztus, a Dávid városában.

Óh végtelen az isteni szeretet. A pásztorok arcát elboritották az öröm-könnyek és siettek be a városba, ahol megtalálták a Gyermeket a jászolban.

T. Nem régen történt, hogy egy német városban egy rém borzasztó kegyetlenséggel gyilkolt halomra férfiakat és asszonyokat, fiakat és leányokat és ártatlan gyermekeket. Nagy volt a kétségbeesés, mert a rém pusztitásaival szemben minden védekezés tehetetlennek bizonyult. Az apák és édes anyák reszkettek, ha az élet gondja miatt gyermekeik mellől távozniok kellett. Sok ártatlan szép életet elpusztitott már a borzasztó rém, amig végre rátaláltak és kioltották véres életét.

Mikor az első emberpár elbukott és távoznia kellett az Éden-

kertből, két borzasztó rém tört az életére: a bűn és a halál. Egyik a lelkeket, másik a testeket gyilkolta halomra, férfiakat és asszonyokat, fiakat, leányokat, ártatlan gyermekeket. Az apák és édesanyák reszkettek, ha gyermekeik mellől távozniok kellett. De a két rém belopódzott a családi körbe is s borzasztó kegyetlenséggel öldökölte a család tagjait. Egyik a testet, másik a lelket. Kétségbe esett az emberek egész világa, mert a rémek ellen minden védekezés tehetetlennek bizonyult.

Ekkor jött a Karácsony. Az Urnak angyala megjelent a pásztoroknál és hirdette nekik, hogy: *született ma a Megtartó, ki az Ur Krisztus, a Dávid városában.*

Az idők teljességében eljött a Szabadító, ki megtörte a rémek hatalmát s a szegény embervilágot a bűn és halál félelmétől, hatalmától megszabaditotta.

Testvéreim, esendő emberek! A pásztorok nyájaikat elhagyva siettek Bethlehembe a jászolbölcsőhöz és megtalálták *a Megváltót, aki az Ur Krisztus a Dávid városában.* Boldogan beszélték el az embereknek, amik velük történtek. Hát mi érzéketlenek maradunk-e? Aggódó szivű apák és kincseiteket féltő édes anyák fiaitokat, leányaitokat nem vezetitek-e a jászol-bölcsőhöz, hol menedékre találhatnak a bűn és halál ellen?

Karácsony ünnepe örömünnepe a szegényeknek is, nemcsak a gazdagoknak; a szenvedőknek és kereszt alatt roskadozóknak is, nemcsak a boldogoknak; örömünnepe az egész világnak, *mert ma született a Megtartó, ki az Ur Krisztus, a Dávid városában.*

T. A gondok és fájdalmak éjszakájában, mely a bethlehemi pásztorokra borult, tündöklő fényben angyal jelent meg előttünk, körülvette őket az Urnak dicsősége és mennyei seregek éneke zendült meg: *Dicsőség a magasságos mennyekben az Istennek és e földön békesség és az emberekhez jóakarat.*

A sötét éjszakában, mely a mi szomorú életünkre is ráborult, csillag tünt fel az égen, vigasztaló angyal jelent meg nálunk, mennyei seregek éneke zendül meg felettünk. És minden a szerető Isten ránk kiterjedő gondját és kegyelmét hirdeti.

Ne féljetek!
Örvendjetek keresztyének,
Nyiljatok meg nyelvek és szivek!
Az idvesség Istenének
Mondjatok áldást minden hivek!
Felváltatott nagy örömmel
A haláltól való félelem;
Mit véghetetlen érdemmel
Meggyőz az isteni kegyelem.

Ámen. *sc.*

Hirek.

Olvasóinknak örvendetes és boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk. Legyen az áldott ünnep vigasztalással gazdag, legyen forduló-pont földi nehéz sorsunkban és lelki életünkben.

A **Dunáninneni Ref. Egyházkerület** Dec. 9-én és 10-én Komáromban rendes évi közgyűlést tart, mely alkalommal Balogh Elemér püspök úr az új lelkipásztorokat fogja ünnepélyes istentisztelet keretében felszentelni.

Református Világszemle címen Csekes Béla szapi lelkész, a Komáromi Egyházmegye aljegyzője negyedévenkint megjelenő folyóiratot ad ki, minek célja az, hogy a világ összes reformátusairól, elsősorban a magyar reformátusokról összefüggő képet nyujtson. Fel akarja keresi a világ minden részében hittestvéreinket, hogy azok között, kiket világrészek választanak el egymástól, akár világvárosokban, akár pusztákon élnek, összekötő kapocs legyen. Célja ismertetni a különböző országok egyházainak szervezkedését, küzdelmeit és életét. Az első tartalmas számban Csehszlovákia, Románia és Jugoszlávia egyházait kimeritően ismerteti. A hézagpótló folyóiratot szeretettel ajánljuk református testvéreink és az egyházak figyelmébe. Előfizetési ára egy évre 22 Kč. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szap pp Baloň, Okr. D. Streda.

Szerkesztői üzenetek

B. Gy. M-i. Nb. levele értelmében a kivánságait közöltem a kiadóval s azt hiszem megelégedésére fogja elintézni.

N. B. B-u. Szives értesitését köszönöm. Nézete a dijra vonatkozólag helytálló. Beküldött munkáját beosztottam, a többieket is szivesen várom, de egyben türelmet is kérek, ha egyik-másik a megjelenésben késni fog. Sokféle szempontot kell figyelembe vennünk s amennyire az alkalmak engedik, sorrendet is szeretnénk tartani.

V. K. I-a. Nehéz helyzetben vagyunk különösen azokban a hónapokban, amikor ünnepünk van, mert a szükséges beszédeket adnunk kell. Ilyenkor lapunk kis terjedelme nem engedi meg, hogy nagyobb úrvacsorai vagy temetési beszédet is beoszthassunk A beküldött munka alapos, kerekded, egész s bár nagyterjedelmű, rövidíteni csak az érték és értelem rovására lehetett volna s igy közlésétől — sajnálatomra — el kellett állni. — A kongrua-ügyben méltán fokozódik az elkeseredés, mert a felebbezések, csekély kivétellel, még mindig várnak az elintézésre. Pedig, hogy milyen tévedések vannak, például közlöm, hogy ugyanaz a járási főnök a buzát a vasút melletti egyházban 120 Kč-ban, a vasuttól 8 km-re fekvő egyházban 150 Kč-ban és egy harmadik egyházban, mely a vasuttól 14 km távolságra fek-

szik, több mint 160 Kč-ban értékelte métermázsánként az első jövedelem-megállapitás idején. De az orvoslásra már igéretek vannak s igy reménykedve várjuk, ha ugyan a nyomoruság terhe alatt össze nem roskadunk.

R. B. B-a. A nyomdához intézett lapot megkaptam. Okt. 5-én kelt nb. levele értelmében a lapot B-ra. irányitva küldtem. Ugy látszik, a cim elégtelen. Ha nem csak a község nevét, hanem a járás nevét is szíveskedett volna közölni, a folyóirat nem tévedt volna el. Az okt. nov. számokat újból küldöm.

Helyváltoztatás esetén, — kérem előfizető testvéreimet, hogy újabb pontos cimüket a kiadóhivatallal (Búcs, Okr. Parkan) mielőbb közölni méltóztassanak.

Azon lelkésztestvéreket, kik a szerkesztőségbe dolgozatokat küldöttek, szives türelemre kérem.

B. Z. S-e. A jövő számban közölni fogjuk, de lapunk kis terjedelme miatt csak megröviditve tehetjük.

G. B. S-e. A szives támogatást köszönöm. A kivánt példányszámokat elküldöttem.

Regina irógépek

gyári lerakata és javító műhelye, valamint a hozzá szükséges összes kellékek és papiráruk legolcsóbb beszerzési forrása:

Gondos Vilmos

papirkereskedésében, Párkány.

A nt. ref. lelkész uraknak és egyházaknak előnyös részletfizetésre is szállítok.

GONDOS VILMOS

KÖNYV-, PAPIR ÉS IRÓSZERKERESKEDÉS
KÖNYVNYOMDA ÉS KÖNYVKÖTÉSZET

PARKAN

TELEFON PARKAN 1/27 TELEFON PARKAN 1/27

IRODASZER, PAPIRÁRU, NYOMTATVÁNYOK
VALAMINT KÖNYVKÖTÉSZETI MUNKÁK
LEGOLCSÓBB BESZERZÉSI HELYE

IFJUSÁGI ÉS KÖZSÉGI KÖNYVTÁRAK SZÁLLITÁSA

FÜZETEK, FÜZETNAPLÓK, IRÓNOK RAJZ ÉS
IRÓSZEREK NAGYBAN ÉS KICSINYBEN
KAPHATÓK.

Egyházi adókönyvek, nyugták, zárszámadások, mulatsági meghivók nyomdánkban olcsón és gyorsan készülnek